

Farní pout' – 15. září 2018 – poutní místo Maria Hilf – Zlaté Hory

Navštívili jsme poutní místo v hlubokých lesích Zlatých Hor v Jeseníkách, které je zasvěceno Panně Marii Pomocné – Ochránkyni života. Toto místo má připomínat lidem, že nemohou být šťastní a nebudou žít v míru, pokud nezačnou chránit a ctít každý lidský život. S úctou k životu souvisí i ochrana přírody, kterou Tvůrce daroval člověku, aby ji zušlechťoval. Na tomto místě se konají též modlitby za sblížení národů, za život v míru ve vzájemném porozumění. A právě letos uplynulo 300 let od založení tohoto pozoruhodného místa.

Z Historie:

Útrapy třicetileté války pronikly také sem do slezských hor a města Zlaté Hory. Obyvatelstvo utíkalo před švédskými vojsky právě do hor. Žena místního řezníka, Anna Tanuheiserová, která byla v pozeňnaném stavu, se ukryla v horách pod skalou a tam porodila zdravého chlapečka Martina. Ten pak prožil život jako vážený muž – radní svého města. Dcera, Dorota Weisová, splnila jeho poslední vůli a dala zhotovit obraz Bohorodičky u malíře Šimona Schwarzara. Obraz byl zavěšen na staré jedli v lesní samotě, kde se její otec narodil. Stalo se tak v říjnu roku 1718. Místo začali navštěvovat první poutníci. Během deseti let zde byla postavena kaple a bylo potvrzeno několik zázračných uzdravení. Roku 1729 na přání věřících byl obraz Panny Marie přenesen do farního kostela. Pro lesní kapli byla zhotovena kopie obrazu.

Zakrátko však bylo toto poutní místo poprvé v nebezpečí. Reformy Josefa II. dosáhly i sem a v roce 1785 bylo vrchností nařizováno kapli zbourat. Obyvatelstvo Zlatých Hor za podpory biskupství se bránilo, ke zbourání nedošlo, protože se nenašel nikdo, kdo by byl ochoten státní příkaz splnit. V roce 1819 bylo úředně povoleno kapli znovu otevřít.

Zlatým písmem do dějin Marie Hilf se zapsal arcikněz dr. Philipp Dittrich. Roku 1830 přišel s myšlenkou postavit na místě kaple nový kostel. Otázka – kde získat potřebné peníze? Důvěřovat Panně Marii, k jejíž oslavě se má kostel stavět i pro mariánské ctitele. Bohatí přispěli dary, chudí vlastní prací. Zástupy poutníků vynášely na staveniště cihly, písek, kamení. Základní kámen byl položen roku 1834 a k slavnostnímu vysvěcení došlo na svátek Narození P. Marie 8. září 1841.

Po zbudování nového kostela se počet poutníků zvyšoval, putovali sem v hojném počtu katolíci i z polské strany. Místo se stále zvelebovalo, byla vystavěna Křížová cesta, dlažba, schody, kaple sv. Marty a sv. Anny, okna vyzdobena malbami ze života P. Marie, byla upravena posvátná studánka.

Před druhou světovou válkou se počet poutníků odhadoval na 80 až 100 tisíc. Válečné události Maria Hilf nepoškodily a poslední německý duchovní Reinhold Wolný dobrou tradici poutního místa znovu oživil. Nenávisť k Němcům a odpor komunistické moci k církvi a ke Kristovu učení zanedlouho přineslo zvrat a poutní místo spělo k neodvratné zkáze.

Devastace:

V roce 1955 byly ukončeny bohoslužby v kostele P. Marie Pomocné a ani poutě se již nesměly konat z důvodů prováděných důlních prací. Šlo o vykonstruované důvody, protože tato místa byla dále navštěvována lidmi, i zde měly děti zotavovny. Nejvíce se zde pohybovali vandalové, kteří cíleně ničili a likvidovali chrám. Tehdejší administrátor Štuba a pater Marcink spolu s věřícími se pokoušeli o záchranu chrámu, ale devastace byla obrovská, jak historická tak umělecká. Postupně byly rozbité oltáře, lavice, nakonec i varhany. Byla rozebrána dlažba, mramorové obklady a zdivo kaplí. Z tohoto materiálu byla třeba postavena nedaleko odtud čekárna autobusové zastávky.

Za této situace navštívili duchovního správce P. Eduarda Gottsmána církevní tajemníci, krajský a okresní, doprovázeni ordinářem Veselým a chtěli písemný souhlas k demolici kostela. Na starého a nemocného kněze naléhali, ale on se nepodřídil. Vrchnost však byla rozhodnuta provést demolici za každou cenu.

Tzv. pražské jaro roku 1968 dalo naději s novým administrátorem P. Metodějem Nečasem a věřícími, že škody by mohly být postupně odstraněny. To bylo jen nakrátko. Přišla normalizace a boj proti církvi se znovu rozhořel. Dne 16. května 1973 byl vydán příkaz k odstranění lešení okolo chrámu, stavební materiál měl být odvezen, střešní krytina stržena. Stateční lidé se snažili aspoň něco zachránit.

22. září 1973 bylo povoláno komando z Brna, protože místní dělníci se takovou katastrofu zdráhali provést. Tak se nad pohraničními horami dlouho nesla ozvěna výbuchů. Nic nemělo připomínat, že zde kdysi stál chrám. Vše, co dokladovalo Boží lásku a moc, muselo zmizet. Buldozery dokonaly dílo zloby, zlikvidovaly bezpočet mramorových děkovných destiček, odložených berlí a protéz, které zde nechávali vděční uzdravení poutníci. Vše zůstalo v prachu země. Zbytky kamení, plechu, poničené sochy dávaly tušit, že stojíte na posvátném místě. Zbyla jen pustá samota, křoviny a kopřivy.

Ovšem cesty Boží jsou nevyzpytatelné. Kdo z nás ví, jaký je vlastně smysl oné bolestné historie mariánské svatyně? Jaký úmysl měl Pán s místem, kde lidé uctívali jeho drahou Matku?

Obnova:

Pouť ve zlatohorském farním kostele u příležitosti svátku Nanebevzetí Panny Marie v srpnu 1989 dávala tušit, že víra žije, že Maria stále oslovuje svůj lid. V únoru 1990 byl ustanoven přípravný výbor na obnovu poutního místa Panny Marie Pomocné u Zlatých Hor. Dne 22. dubna 1990 Svatý Otec Jan Pavel II. za nadšené účasti mnoha tisíců věřících posvětil na Velehradě základní kámen pro stavbu nové mariánské svatyně. Bylo rozhodnuto – Maria Hilf opět povstane!

Poutní místo bylo vyčištěno a připraveno na první shromáždění věřících. Po mši sv. ve farním kostele následovalas křížová cesta na místo původního chrámu. S otcem biskupem Hrdličkou sem putovalo 600 věřících, aby děkovali za dar svobody, prosili, aby znovu ožila úcta k Bohorodičce, aby se v celé zemi prohloubila víra v jejího Syna. Tato pouť vyjadřovala veliké úsilí chránit klíčící životy. Hora Boží Dar nad Zlatými Horami se tak definitivně stala místem modliteb k Panně Marii Pomocné za všechny nastávající matky a za ochranu nenarozených dětí.

Začíná pracovat přípravný výbor, později Sdružení pro obnovu poutního místa. Souhlas s obnovou dává olomoucké arcibiskupství. Je třeba sehnat finance, za pouhý rok se podařilo získat téměř dva miliony Kč. Rozpočet na stavbu je deset milionu korun.

Dne 21.5 1991 – registrace ministerstva vnitra. Byla vypracována studie obnovy a projektová dokumentace. V říjnu 1991 bylo rozhodnuto o bezúplatném převodu pozemků na Sdružení o obnově za velkého odporu zástupců KSČM. Dne 22.2.1993 vydáno stavební povolení a v polovině měsíce dubna byly zahájeny stavební práce. Už v roce 1994 je hotova hrubá stavba kostela a byly vybudovány základy kláštera – poutního domu. V září 1995 byla stavba kostela dokončena, postupně byl dokončován i poutní dům.

Dne 23.9 1995 poutní kostel posvětil olomoucký arcibiskup Jan Graubner, přítomen byl nuncius Giovanni Coppa, dále biskup Josef Hrdlička, kněží z Polska a Německa a další kněží. Slavnostní mše se zúčastnilo 12.000 věřících z Moravy, Čech, Slezska, Polska, Německa.

Dne 17.8 1996 byl dobudován a vysvěcen klášter – poutní dům. Poutní místo se stává součástí ostravsko-opavské diecéze. Dne 16.8.1997 se konala pouť s posvěcením ambí, venkovního obětního stolu a čtyř zvonů.

Dne 10.5.1996 na tradiční pouti Svátku matek požehnal mozaikový obraz Panny Marie Pomocné na čelní straně kostela biskupský vikář P. Jindřich Švorčík.

Dne 8.12.1998 byla ustanovena Duchovní správa poutního místa a 1.2.1999 je jmenován rektorem kostela P. Stanislav Lekavý. Koncem července 1999 byl veškerý hmotný i nehmotný majetek v celkové hodnotě 23 750 000, Kč předán převodem ze Sdružení na duchovní správu. Sdružení tak splnilo svůj úkol vystavět znovu poutní místo Panny Marie Pomocné. V následujícím měsíci Sdružení z vlastního rozhodnutí jako právní subjekt zaniklo. Existuje však jako společenství, které se stará o poutní místo, zvláště se podílí na organizaci hlavních poutí. Duchovní správa postupně dokončuje stavbu, jako jsou opěrné zdi, schodiště, venkovní úpravy. Vysazují se okolní keře, zvětšuje se parkoviště, zpevňují se svahy. Upravují se půdní prostory kláštera. Je třeba údržba okolních cest, zvláště v zimě. Jen štědrost dárců České republiky a ze zahraničí umožňuje provádět veškeré stavby a úpravy tohoto krásného místa.

My, farníci z čáslavska, jsme v časných ranních hodinách putovali autobusem v tyto pozoruhodná místa ve Zlatých Horách. Po rozednění jsme se pomodlili růženec. Přes známá města - Vysoké Mýto, Litomyšl, Mohelnici jsme dojeli do Karlovy Studánky. Udělali jsme si krátkou zastávku a pokračovali do Zlatých Hor. Prostory v ambitech, mezi nimi, v okolní přírodě, vše již bylo zaplněné poutníky, kterých bylo přes dva tisíce (připutovali 24 autobusy, 110 auty, na kolech či pěšky). Probíhala modlitba růžence. V 11 hodin začala mše svatá, celebrowaná biskupem Mons. Františkem Václavem Lobkowiczem a pomocným biskupem opolské diecéze Mons. Pawlem Stobrawou. Průběh slavnostní mše byl pro nás zvláštní tím, že byla konána ve třech jazycích - v česky, polsky a německy. Mše se mohla sledovat podle brožurky, vydané k této příležitosti. Nejvíce poutníků sem doputovalo z Polska, všude okolo nás se mluvilo polsky. V dlouhých ambitech seděli lidé na lavicích ve stínu nebo ve volném prostoru na donesených židličkách. Za pěkného počasí, sluníčka mše ubíhala, plynula z jedné řeči do druhé. Pan biskup Lobkowicz měl kázání ke všem nám poutníkům, k mladým rodinám, a ač je sám na vozičku, čišela z něho radost ze života a naděje, že i on jednou povstane. Kéž se mu to podaří! Modleme se za něho! Náš pan farář Bohuslav byl též mezi kněžími.

Po mši svaté byl čas na občerstvení. Ve 14 hodin se konala pobožnost ke cti Panny Marie Pomocné, které jsme se všichni zúčastnili již pohromadě, abychom pak společně odešli na stanoviště autobusu. Po kratším zdržení s odjezdem z této pouti jsme přes Červenohorské sedlo, serpentínami, dojeli do Velkých Losin. Tady jsme navštívili Museum čokolády. Každý mohl ochutnat, na co ho oko lákalo. Bylo již k večeru. Nastoupili jsme cestu k domovu.

Srdečné díky Pánu Bohu a Panně Marii Pomocné, že jsme prožili den plný Božích Milosti na místě tak posvátném, tak krásném.

Děkujeme za duchovní doprovod P. Bohuslavovi, děkujeme slečně Květě Štikovcové za organizaci této pouti, za všechno vyřizování a všechno s tím spojené. Děkujeme panu řidiči, že nás vezl a v pořádku dovezl zpátky domů. Ještě jednou – Bohu díky!

M.P.